

ΛΟΡΑΤΕΣ ΦΩΝΕΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ/CULT STORIES

Διεύθυνση
Άρης Μαραγκόπουλος

Επίβλεψη: Άρτεμις Λόη
Διόρθωση: Όλγα Παπακώστα
Σχεδιασμός εξωφύλλου: ΝΟΗΜΑ/Ρούλα Δανιήλ

© Copyright 2015 εκδόσεις Τόπος
& Βίκυ Χασάνδρα

ISBN: 978-960-499-131-0

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμία διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Κατά το Ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με το Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκδόσεις Τόπος
Πλαπούτα 2 και Καλλιδρομίου 11473, Αθήνα
Τηλ.: 210 8222835-856 Fax: 210 8222684

www.toposbooks.gr

Βίκυ Χασάνδρα

Αόρατες φωνές

Μυθιστόρημα

Στη μητέρα μου

ΛENA

ΤΑ ΧΕΙΛΗ ΤΗΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΑΝ τρεις λέξεις. Σε μια φράση που το ασύρματο μικρόφωνο είχε απορροφήσει αμέτρητες φορές τον ήρεμο, ψυχρό τόνο της τον τελευταίο μήνα, πριν τη μεταφέρει στον παραλήπτη της.

– Μισό λεπτό, παρακαλώ!

Όλες οι γραμμές ήταν ελεύθερες. Επέλεξε τη γραμμή ένα. Το κόκκινο φωτάκι στην τηλεφωνική της συσκευή δεν άργησε να ανάψει. Η φωνή αυτή είχε φτάσει στον προορισμό της. Τώρα, έχοντας πάντα το ακουστικό στο αυτί της, περίμενε την επόμενη φωνή που θα ζητούσε βοήθεια. Για τη Λένα δεν υπάρχουν πρόσωπα. Η συντροφιά της κάθε βράδυ είναι φωνές, άχρωμες, πανικόβλητες, τρεμάμενες, σιωπηλές. Βραχνές, από χάπια ή αλκοόλ, δειλές, που σιωπούν μέχρι να πάρουν την απόφαση να δηλώσουν την ύπαρξή τους. Να ακουστούν. Φωνές που για τη Λένα δεν έχουν ηλικία, ούτε καν φύλο. Δεν έχουν σχήμα. Η ίδια ποτέ δεν μαθαίνει το πρόβλημά τους, μόνο προσπαθεί από την ένταση, από το πνιχτόχρωμα, να καταλάβει. Κάθε βράδυ η Λένα, οκτώ με δώδεκα, απαντάει σε αυτές τις φωνές και ζητάει λίγη υπομονή μέχρι να τις συνδέσει με τον ειδικό ψυχολόγο. Η δική της φωνή είναι πάντα ατάραχη, άχρωμη, καθησυχαστική.

Μέσα στο μικρό δωμάτιο με τον χαμηλό φωτισμό, το κόκκινο φωτάκι στη συσκευή χωρίς ακουστικό άρχισε πάλι να αναβοσβήνει. Η Λένα δήλωσε την παρουσία της αμέσως.

– «Ανώνυμοι», γραμμή στήριξης, παρακαλώ!

Όμως αυτή τη φορά καμία απάντηση δεν ήρθε από την άλλη πλευρά. Αυτή η άλλη πλευρά εξακολουθούσε να μην αφήνει τη φωνή της να κυλήσει μέχρι την αντίπερα όχθη όπου την περίμενε η Λένα.

– Πώς μπορώ να σας βοηθήσω;

Μετά από μία ακόμη σιωπή, ακούστηκε σιγανή η φωνή ενός άντρα.

– Συγγνώμη.

Η Λένα δεν ήξερε τι να απαντήσει.

– Πώς μπορώ να σας βοηθήσω;

Στο γραφείο από σκούρο μασίφ ξύλο, το κόκκινο φωτάκι της μαύρης τηλεφωνικής συσκευής αναβοσβήννε επίμονα. Το βλέμμα του Ιάσωνα είχε παγιδευτεί μέσα σε αυτό το διαρκές σήμα που τον διαβεβαίωνε ότι η Λένα, στη γραμμή δύο, είχε υπερβεί τα όρια του χρόνου της. Και κάθε δευτερόλεπτο που περνούσε, η εισβολή της στον χρόνο που όφειλε στους επισκέπτες του έμοιαζε όλο και πιο βίαιη. Της έχει δώσει αυστηρές οδηγίες. Δεν απασχολεί τη γραμμή, παραπέμπει αμέσως τον πελάτη στον ψυχολόγο βάρδιας. Σήμερα ήταν βάρδια εκείνος. Όπως ήταν και χθες βράδυ, οκτώ με δώδεκα, και προχθές. Ελάχιστα βράδια άφηνε τη θέση του μπροστά στο αγα-

πημένο του γραφείο, κληρονομιά από τον παππού του, για να παραχωρήσει τους επισκέπτες της γραμμής στον συνεταιρό του. Τους τελευταίους μήνες οι δυο τους είχαν τολμήσει ένα φοιτητικό αστείο. Να λειτουργήσουν τη δική τους τηλεφωνική γραμμή ψυχολογικής στήριξης. Ο ίδιος είχε ειδίκευση πια στη συμβουλευτική ψυχολογία. Και ο Παύλος, ως παιδοψυχολόγος, είχε ήδη δικό του γραφείο. Ο Ιάσωνας θυμήθηκε πώς ένιωθε όταν «πρόδιδε» τους επισκέπτες που υποδεχόταν ο Παύλος, τα βράδια που ερχόταν κι εκείνος στους «Ανώνυμους». Φόρεσε το ακουστικό. Με μια προσεκτική κίνηση άνοιξε τη γραμμή δύο, ενώ παράλληλα πάτησε το πλήκτρο της σιωπηλής λειτουργίας. Ακόμη και η ανάσα του μπορούσε να τον προδώσει. Το κόκκινο φωτάκι δεν είχε πάψει ούτε στιγμή να αναβοσβήνει.

Η Λένα το μόνο που μπορούσε να σκεφτεί ήταν πώς να κρατήσει τον άγνωστο άντρα στη γραμμή. Πώς να μην χάσει αυτή τη φωνή που ήθελε να σβήσει, που μπορούσε να γίνει δική της. Ήξερε ότι παραβαίνει τους κανόνες. Ήξερε...

– Πώς σε λένε;

– Θανάση.

– Θανάση, είμαι εδώ. Σε ακούω. Έχεις όσο χρόνο χρειάζεσαι.

Άλλη μια μικρή σιωπή, χωρίς ο Θανάσης, που είχε πάψει πια να είναι μια ανώνυμη φωνή, να βρει το θάρρος να συνεχίσει.

– Συγγνώμη, δεν ήθελα να σας πάρω το χρόνο...

Η Λένα έκανε μια τελευταία προσπάθεια να τον κρατήσει στη γραμμή.

– Δεν... Έχεις όσο χρόνο...

Δεν τα κατάφερε. Η γραμμή έκλεισε. Ακουγόταν τώρα το βουπτό της κομμένης συνδιάλεξης, ο ρυθμικός χτύπος, ο μόνος ήχος μέσα στο δωμάτιο μαζί με τη σιωπή. Τη σιωπή της Λένας που ένιωθε σαν να κρατούσε από το χέρι έναν άνθρωπο που το υπόλοιπο σώμα του κρεμόταν στο κενό. Τη σιωπή του Ιάσωνα στην άλλη άκρη της ανοιχτής γραμμής, που έβλεπε αυτό το χέρι να γλιστράει σιγά σιγά χωρίς να μπορεί να κάνει τίποτα.

Η Λένα σήκωσε το κεφάλι της. Είχε μπροστά της, μπροστά στο μικρό γραφείο της, τον Ιάσωνα. Γοντευτικό, γύρω στα 30, ψηλό, λεπτό, με σκούρα καστανά μαλλιά. Έναν τόνο πιο ανοιχτά από το καστανόμαυρο των δικών της μαλλιών. Οι δυο τους ταίριαζαν αρμονικά ως προς την εμφάνιση, θα μπορούσαν να φτιάξουν ένα ωραίο ζευγάρι. Όμως εκείνη τη στιγμή δεν είχαν σημασία όλα αυτά. Ήταν το αφεντικό της, και είχε πραγματικά θυμώσει. Τα χαρακτηριστικά του προσώπου του ήταν πετρωμένα από τον θυμό. Ο τόνος, η ένταση της φωνής... Πρώτη φορά τής μιλούσε σε αυτόν τον τόνο.

– Γιατί, Λένα; Τι σου πέρασε από το νου; Πώς το σκέφτηκες;

Η Λένα κοίταζε ευθεία μπροστά της, το πρόσωπό της έμενε ανέκφραστο. Μόνο άκουγε.

Λίγες ώρες αργότερα, στην κουζίνα του σπιτιού της, η Λένα μαγειρεύει. Με μια ξύλινη κουτάλα ανακάτεψε με αργές κινήσεις τη σάλτσα ντομάτα. Συνέχισε να ανακατεύει και όταν άκουσε να χτυπάει το κουδούνι της πόρτας. Ατάραχη, έσβησε το μάτι της κουζίνας, έριξε λίγη ρίγανη από ένα γυάλινο βαζάκι που κατέβασε από το ξύλινο ράφι στον τοίχο και σκέπασε την κατσαρόλα. Το κουδούνι χτύπησε ξανά. Με αργά βήματα, πήγε προς την πόρτα. Στάθηκε για λίγο, κοίταξε σιωπηλή. Σαν να έβλεπε μέσα από την πόρτα. Ακούστηκε σιγανή η φωνή του Ιάσωνα.

– Λένα! Λένα!

Η Λένα δεν απάντησε. Μόνο στεκόταν και κοιτούσε. Με την ίδια ατάραχη έκφραση στο πρόσωπό της.

– Λένα, έχεις δύο επιλογές. Ανοίγεις, πίνουμε παρέα το κρασί. Με αφήνεις απ' έξω, πίνω το κρασί μου μόνος.

Η Λένα ξεκλείδωσε την πόρτα. Κοίταξε τον Ιάσωνα στα μάτια. Αγέλαστη.

– Μακαρόνια με σάλτσα, είπε. Χωρίς να κοιτάξει το κρασί στο χέρι του.

Τον Ιάσωνα φάνηκε να τον ικανοποιεί αυτή η ιδιότυπη πρόταση για φαγητό. Έγνεψε «ναι». Ναι, του άρεσε το φαγητό. Την ακολούθησε μέσα στο διαμέρισμα.

Το καθιστικό χωριζόταν από την κουζίνα με ένα ξύλινο πάσο. Η Λένα έμενε σε ένα άνετο δωάρι. Στο στρογγυλό τραπέζι δίπλα στο πάσο, η Λένα και ο Ιάσωνας είχαν σχεδόν τελειώσει το φαγητό τους. Ο Ιάσωνας έτρωγε την τελευταία του πιρουνιά και η Λένα έπινε μια τελευταία γουλιά κόκκινο κρασί.

- Αύριο τι θα μαγειρέψεις;
- Πένες με κιμά.
- Ωραία.

Η ερώτηση του Ιάσωνα ακούστηκε αβίαστη, σαν να έβγαινε από τα χείλη ενός συζύγου που χαίρεται την τελετουργία του καθημερινού φαγητού.

Η εικονική ευτυχία του υποδειγματικού ζευγαριού καταστράφηκε μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα. Για άλλη μια φορά ο Ιάσωνας επιβεβαιώθηκε. Η ευτυχία είναι μοναχική υπόθεση. Στον κόσμο της Λένας δεν υπήρχε αρκετός χώρος.

– Ιάσωνα, μου αρέσει να τρώω μόνη μου. Μου αρέσει να μαγειρεύω για τον εαυτό μου.

Κι έπειτα, η μικρή παύση της τη βοήθησε να σβήσει την αυστηρότητα της προηγούμενης δήλωσης. Χωρίς να το καταλάβει, ακούστηκε πιο ήρεμη, πιο ειλικρινής. Σαν να άφηνε στον Ιάσωνα μια χαλαράδα μέσα από την οποία μπορούσε να κρυφοκοιτάξει για λίγο τις ανασφάλειές της.

– Έχω συνηθίσει να μαγειρεύω για ένα άτομο. Μου είναι δύσκολο να υπολογίσω τις μερίδες. Αγχώνομαι.

– Εντάξει. Θα μαγειρεύεις για ένα άτομο, για δύο μέρες. Εγώ θα έρχομαι τυχαία, για κάποιο άλλο ζήτημα που θα έχει προκύψει στη δουλειά. Εσύ θα μου προτείνεις από ευγένεια να φάω μαζί σου, κι εγώ θα δέχομαι να μοιραστώ το φαγητό σου σαν πράξη αναγνώρισης της φιλοξενίας σου.

Δεν περίμενε απάντηση. Του αρκούσε το κοίταγμά της. Η αίσθηση ελευθερίας που είχε μαζί του να μην του απαντήσει. Η αίσθηση ελευθερίας που είχε ο ίδιος

να ερμηνεύσει τη σιωπηλή ματιά της σαν «ναι» ή σαν «όχι». Όπως την πρώτη φορά, πριν έρθει σπίτι της. Η Λένα μόλις είχε συμπληρώσει μία εβδομάδα στους «Ανώνυμους». Μέχρι τότε, ο Ιάσωνας απαντούσε ο ίδιος απευθείας στις κλήσεις. Όπως και ο Παύλος, ο συνétaίρός του, που φιλοδοξούσε οι «Ανώνυμοι» να αποτελέσουν τομή στη νέα αγορά των τηλεφωνικών γραμμών ψυχολογικής στήριξης. Ένα απρόσωπο ηχογραφημένο μήνυμα που θέτει σε αναμονή τον επισκέπτη της γραμμής, για τον Παύλο αποτελούσε απλά δείγμα κακού επαγγελματία. Με τον καιρό, και όσο οι τηλεφωνικοί επισκέπτες της γραμμής δημιουργούσαν σιγά σιγά τη φήμη της, ο Ιάσωνας παραδέχθηκε ότι η φωνή μιας γραμματέας που θα ζητάει προσωπικά από τον πελάτη να περιμένει, ή που θα τον παραπέμπει ήρεμα στον ψυχολόγο βάρδιας, θα αποτελούσε την πύλη προετοιμασίας ατόμων που πρόκειται να «εκτεθούν», έστω και ανώνυμα. Εκείνο το βράδυ είχε προτείνει στη Λένα να πάνε για φαγητό. Για τα πρώτα της «γενέθλια» στους «Ανώνυμους». Μόλις είχαν σχολάσει. Του είπε ότι θα γύριζε σπίτι της να μαγειρέψει. Μακαρόνια με σάλτσα ντομάτα. Το βλέμμα της ήταν και τότε σιωπηλό. Την ακολούθησε. Αυθόρμητα.

Η Λένα σηκώθηκε για να πάει τα πιάτα στην κουζίνα. Η ζεστή φωνή του Ιάσωνα, πίσω της, δίπλα της, την ξάφνιασε.

– Συγγνώμη.

Γύρισε απότομα. Ο Ιάσωνας καθόταν στη θέση του και την κοιτούσε, σαν παιδί που καταλαβαίνει το λάθος του και φοβάται ότι θα το τιμωρήσουν, σαν ενήλι-

κας που έχει τύψεις και φοβάται ότι έχει πληγώσει ένα πρόσωπο που κάτι σημαίνει γι' αυτόν.

– Δεν έπρεπε να είμαι τόσο αυστηρός. Δε θα σου φωνάξω άλλη φορά. Σου έχω φωνάξει από τότε που γνωριστήκαμε; Είμαι πολύ διακριτικός. Ούτε τι δουλειά έκανες πριν δε σε έχω ρωτήσει. Τίποτα δεν έχω ρωτήσει για σένα.

Ο Ιάσωνας δεν περίμενε εκείνη τη στιγμή να του ανοιχτεί. Έστω και με μια λέξη της.

– Ήμουν ξεναγός.

Ήταν η σειρά του τώρα να νιώσει τη φωνή της να τον αγγίζει. Όταν η Λένα απάντησε στην αγγελία, ο Ιάσωνας τη ρώτησε αν είχε εμπειρία σε παρόμοια θέση. Ήταν το μόνο που την είχε ρωτήσει. Είχε ξαναδουλέψει σαν τηλεφωνήτρια, του είπε. Δεν του είπε πού. Και εκείνος δεν τη ρώτησε. Ήξερε ότι μπορούσε να λέει ψέματα. Ήξερε όμως ότι υπήρχε και η ελάχιστη πιθανότητα να λέει την αλήθεια. Προτίμησε το πιθανό ψέμα να το εκλάβει σαν πιθανή αλήθεια.

Η Λένα επανήλθε γρήγορα στην πραγματικότητα. Στη δική της πραγματικότητα.

– Όμως μου αρέσει να τρώω μόνη μου.

Δεν είχε μιλήσει ποτέ στον Ιάσωνα για τη ζωή της. Του είχε πει μόνο ότι είχε σπουδάσει ξένες γλώσσες στην Ιταλία. Τίποτε άλλο. Και ότι της άρεσε να προσφέρει εθελοντική εργασία. Ούτε πώς ζούσε πριν, ούτε πώς περνούσε την υπόλοιπη μέρα της, όταν δε δούλευε στους «Ανώνυμους». Δεν του είχε πει ούτε γιατί ζούσε μόνη της. Ήταν ήδη 35 χρονών. Ήταν 37 χρονών. Την προηγούμενη φορά που τον είχε δεχτεί σπίτι

της για φαγητό, ο ένας περίμενε υπομονετικά τον άλλον να μιλήσει πρώτος. Ή λίγο ακόμη. Η Λένα μάθαινε να ακούει τις σιωπές σε αυτή τη δουλειά. Και τώρα τον έβλεπε πάλι να κοιτάζει την παιδική φωτογραφία στον τοίχο απέναντι από το τραπέζι. Ένα μικρό κορίτσι να χαμογελάει. Κανείς δεν ξέρει τίποτα γι' αυτό. Αν είναι ευτυχισμένο, αν νιώθει ανέμελο, όπως πιστεύουν όλοι για τα παιδιά. Αν νιώθει ελεύθερο μέσα στην αγάπη των μεγάλων.

«Μου αρέσει να τρώω μόνη μου». Λόγια που η Λένα τούς είχε δώσει ιδιαίτερο νόημα καθώς τα ξεστόμιζε, καθώς τα επαναλάμβανε για δεύτερη φορά. Λόγια που είχαν φέρει μια νέα σιωπή ανάμεσά τους, που είχαν δώσει τον χρόνο στον Ιάσωνα να κοιτάζει πάλι τη φωτογραφία στον τοίχο. Και στην ίδια την ευκαιρία να σκεφτεί πάλι ότι δεν πρόκειται να του μιλήσει γι' αυτή τη μικρή. Που ο Ιάσωνας δεν ξέρει αν έχει μεγαλώσει ή αν είναι ακόμη ένα μικρό παιδί λίγες μέρες ή λίγους μήνες πριν.

– Ήθελα μόνο να τον κρατήσω στη γραμμή. Φοβήθηκα. Δεν είχα χρόνο να σου τον δώσω.

Η φωνή της είχε αλλάξει τόνο. Είχε γίνει πιο χαμηλή. Έναν τόνο πριν γίνει ψίθυρος.

– Και *τώρα* φοβάμαι.

Ο Ιάσωνας πήγε κοντά της.

– Ήταν απόφασή του να το κλείσει. Αν θελήσει, θα ξαναπάρει.

– Δε θα ξαναπάρει.

– Τότε δεν ήθελε να μιλήσει. Αποφάσισε ότι δε μας χρειαζόταν.

– Κι αν... Θα μπορούσε...

– Δεν είπε κάτι τέτοιο. Αλλά κι αν το έλεγε, πώς είσαι σίγουρη ότι θα τον έκανες να αλλάξει γνώμη;

Η δυσπιστία δεν είχε εξαφανιστεί εντελώς από την έκφραση της Λένας.

– Λένα! Σε περίπτωση που είχε αποφασίσει να αφαιρέσει τη ζωή του, και το έλεγε, το μόνο που θα ήθελε από σένα θα ήταν να τον ακούσεις. Για να αποκτήσει αξία η πράξη του. Τίποτε άλλο.

Και μετά από μια μικρή σιωπή, ο Ιάσωνας συνέχισε.

– Είσαι σίγουρη ότι την αντέχεις αυτή τη δουλειά; Ανησυχείς πολύ για τους ανώνυμους επισκέπτες, ανώνυμη τηλεφωνήτρια.

– Είσαι σίγουρος ότι αγαπάς τους επισκέπτες σου, ανώνυμε ψυχολόγε;

Η Λένα θα προτιμούσε να μην της είχε υπενθυμίσει για άλλη μια φορά την ιδιότητά της στη γραμμή.

– Είμαι σίγουρος ότι η ανωνυμία μάς βοηθάει όλους.

Λίγο αργότερα η Λένα, μόνη της στο διαμέρισμα, κατέβαζε βιαστικά τη φωτογραφία του μικρού κοριτσιού από τον τοίχο. Ένα συρτάρι δίπλα στο κρεβάτι της αποτέλεσε την ιδανική κρυψώνα. Το χαμογελαστό κορίτσι βρήκε μέσα εκεί καταφύγιο από τα αδιάκριτα βλέμματα που αναρωτήθηκαν γι' αυτήν όταν κοίταξαν το πρόσωπό της πίσω από το γυαλί της κορνίζας. Τώρα κανείς δεν θα μπορεί να τη ρωτήσει αν είναι κόρη της, ή αν είναι η ίδια, μικρή. Τώρα, ήσυχη, μπορούσε να κοιτάξει την παιδική ζωγραφιά, σε μια άλλη κορνίζα, πάνω